Hukuk Bölümü 2004/90 E. , 2005/30 K.

- ÖZELLEŞTIRILEN BANKADA ÇALIŞMASINI SÜRDÜREN PERSONELIN IŞ AKDININ YÖNETIM KURULUNCA FESHINDEN DOĞAN DAVA
  - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI HAKKINDA KANUN (4046) Madde 22

"İçtihat Metni"

Davacı : S. B.

Vekili : Av. Y. N.

Davalılar : 1-E. A.Ş. Gen.Müd.lüğü

Vekili : Av. E. Ö.

2-B. Düznl. ve Dentl. Kur., Tas. Mevd.

Sig.F. Bşk.lığı

Vekili : Av. T. Ç.

3-Başbakanlık

OLAY : Davacı, E. Denizli Şubesinde sözleşmeli personel olarak çalış-makta iken, E. B. A.O.'nın hisselerinin tümünün satıldığı 2.3.1998 tarihinde özelleştirilmesi üzerine, önce 4046 sayılı Yasa'nın 22. maddesine göre kamu kurumlarına naklen atanma (Z.Bankası Denizli Şubesine) isteğinde bulunmuş ise de bu isteğinden 1.4.1998 günlü dilekçesi ile vazgeçerek aynı yerdeki görevine devam etmek istemesi ve Genel Müdürlükçe bu isteğinin kabul edilmesi sonucunda, 1.4.1998 tarihi itibariyle E.A.Ş.'ye nakil suretiyle ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun Geçici 192. maddesine göre emeklilik hakları yönünden bu Sandığa tabi olmak üzere, özelleştirilen Şirkette çalışmaya devam etmiştir.

Bu arada, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 27.10.2000 tarih ve 24213 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 86 no'lu kararı ile, E. A.Ş.'nin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14. maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına dayanılarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine karar verilmiştir.

E. A.Ş. Yönetim Kurulunca, 10.10.2001 tarih ve 45 sayılı kararın birinci fıkrasında, Genel Müdürlük organizasyon yapısındaki küçülme ve şube birleşmeleri doğrultusunda performans düşüklüğü ile kadro fazlası olduğu ekli listelerle saptanan 344 personelin kıdem-ihbar tazminatı ve bakiye izin ücretleri ödenmek suretiyle hizmet akdinin feshedilmesine karar verilmiş olup; bu karar gereğince 12.10.2001 tarihi itibariyle hizmet akdinin feshedildiği bildirilen davacıya, aynı tarihte ihbar ve kıdem tazminatları ile bakiye izin ücretleri ödenmiştir.

Davacı vekili, hizmet akdinin feshi yolundaki E. A.Ş. Yönetim Kurulunun 10.10.2001 tarih ve 45 sayılı kararının müvekkiline ilişkin kısmının iptali istemiyle, 14.11.2001 gününde idari yargı yerinde dava açmıştır.

DENİZLİ İDARE MAHKEMESİ; 6.3.2002 gün ve E:2001/1018, K:2002/133 sayı ile, olayda E. B. A.O.'nın tüm sermayesinin 2.3.1998 tarihinde imzalanan sözleşme ile M.İ.Holding'e satılması sonrasında sözkonusu Bankanın kamu kurumu niteliğini kaybettiği, her ne kadar davacı, Bankanın 2001 Haziran ayında BDDK tarafından el konulması nedeniyle bu kuruluş tarafından yönetildiğini ve sermayesinin tamamının Devlete geçtiğini ileri sürmekte ise de, bu durumun anılan Bankayı tekrar kamu kurumu niteliğine kavuşturmadığı, bu durumda, özel hukuk tüzel kişisi olan E.A.Ş.'nin kamu tüzel kişiliği niteliğinin bulunmadığı, davacının ihbar ve kıdem kıdem tazminatları ile bakiye izin ücreti ödenerek hizmet akdinin feshine yönelik dava konusu yönetim kurulu kararının da idari işlem niteliğini taşımadığı, öte yandan özelleştirilen dolayısıyla özel hukuk tüzel kişisi olan Bankada kalarak çalışmaya devam eden davacının artık kamu personeli sayılmasına hukuki olanak bulunmadığından özel hukuk tüzel kişiliğince davacının işine son verilmesine ilişkin işleme karşı açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, DANIŞTAY ONİKİNCİ DAİRESİ'nin 24.10.2002 gün ve E:2002/1863, K:2002/3219 sayılı kararıyla onanmak ve kararın düzeltilmesi isteği de aynı DAİRE'nin 8.7.2004 gün ve E:2003/1798, K:2004/2360 sayılı kararıyla reddedilmek suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, iş akdinin feshine ilişkin yönetim kurulu kararının iptali ile işe iade kararı verilmesi istemiyle, 10.9.2004 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

DENİZLİ İŞ MAHKEMESİ; 21.9.2004 gün ve E:2004/702 sayı ile, Bankanın yönetiminin ve sermayesinin tamamının Devlete geçmiş olması nedeniyle davacının iş akdinin feshine ilişkin işlem idari işlem niteliğinde olduğundan bu işlemin iptaline yönelik davanın adli yargı yerinde görülemeyeceği, Yüksek Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 22.01.1996 gün ve E:1995/1, K:1996/1 sayılı İlke Kararı doğrultusunda bu davanın yargılamasının idari yargının görevine girdiği kanısına varıldığı, ancak bu yargı yerince daha önce görevsizlik kararı verildiği ve kesinleştiğinden bahisle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, yargılamanın Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Tülay TUĞCU 'nun Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve H. Hasan MUTLU'nun katılımlarıyla yapılan 16.5.2005 günlü toplantısında,

I- İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İş Mahkemesi'nce anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ :Raportör-Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;

- ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Danıştay Savcısı Nevzat ÖZGÜR'ün davada

adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, özelleştirilen Bankada çalışmaya devam eden davacının iş akdinin Banka Yönetim Kurulunca feshinin iptali ile işe iadesine karar verilmesi isteminden ibarettir.

233 sayılı KHK. hükümlerine tabi bir iktisadi Devlet Teşekkülü olan Etibank'ın bünyesinden ayrılan ve özelleştirme proğramına alınan "E. B.A. O."nda kamuya ait bulunan (% 100) hisselerin tamamının, Özelleştirme Yüksek Kurulunca 13.1.1998 tarih ve 11 sayı ile, satışına karar verilmesi ve Özelleştirme İdaresi ile alıcı Medya İpek Holding Anonim Şirketi arasında 2.3.1998 tarihli Hisse Satış Sözleşmesinin imzalanması üzerine özelleştirme süreci tamamlanmış olup; E. B. A.O., aynı zamanda yürürlük tarihi olan imza tarihi itibariyle E.A.Ş. namlı özel hukuk tüzel kişiliğine dönüşmüştür.

Etibank Bankacılık A.O.'nda 399 sayılı KHK. hükümlerine tabi sözleşmeli personel olarak çalışmış olan davacı, özelleştirme sürecinin tamamlanması üzerine, önce 4046 sayılı Yasa'nın 22. maddesine göre Z.Bankasına naklini istemiş ise de bundan vazgeçerek talepte bulunduğu 1.4.1998 tarihi itibariyle E. A.Ş.'ye nakil suretiyle iş hukukuna tabi olarak çalışmaya başlamış; fakat sosyal güvenlik yönünden, 5434 sayılı Yasa'nın 192. maddesi ile tanınan olanaktan yararlanarak Emekli Sandığı ile ilgisini sürdürmüştür.

Bu duruma göre, özelleştirmenin tamamlandığı andan itibaren, gerek Bankanın özel hukuk tüzel kişiliğine dönüşmüş olması gerekse bu Bankada kalan davacının iş hukukuna tabi olarak çalışması karşısında, Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 22.1.1996 gün ve E:1995/1, K:1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunan kamu iktisadi teşebbüslerinde sözleşmeli veya kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğu yolundaki İlke Kararının, bunun kapsamı dışına çıkan Banka ve davacı yönünden bağlayıcılığını yitirdiğinde kuşkuya yer yoktur.

Hernekadar, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca 27.10.2000 tarih ve 86 sayı ile, Etibank A.Ş.'nin temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına göre Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ve aynı Kurulca 13.12.2001 tarih ve 554 sayı ile, Etibank A.Ş.'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin 28.12.2001 tarihi itibariyle kaldırılmasına ve Bankanın tasfiyesine karar verilmiş ise de, 20.3.2002 tarih ve 653 sayılı karar ile tasfiye halindeki diğer bankalarla birlikte yine hisselerinin tamamı TMSF'ye ait Bayındırbank A.Ş. bünyesinde devren birleştirilmesi işlemlerinin 5.4.2002 tarihine kadar gerçekleştirilmesinden sonra tüzel kişiliği sona erdirilerek Ticaret Sicilinden terkin edilmesi öngörülen Etibank A.Ş.'nin, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesine göre BDDK tarafından hisseleri ve/veya yönetim ve denetiminin TMSF'na devredilmiş olması, anılan Yasa maddesinde belirtilen "…devredilen bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri…" amacına yönelik olup, bu süreç boyunca Bankanın özel hukuk tüzel kişiliğinde bir değişiklik sözkonusu değildir.

Belirtilen nedenlerle, ortada kamu idaresince (BDDK veya TMSF yada Başbakanlık) tesis edilmiş bir idari işlem ya da eylem nedeniyle açılmış 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde sayılan idari davalardan biri olmayıp,özelleştirilen Bankanın Yönetim Kurulu tarafından davacının iş akdinin feshinden doğan davanın, iş hukuku ilke ve kurallarına göre adli yargı yerince çözümleneceği kuşkusuzdur.

Nitekim, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında, İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının iş mahkemelerince çözümleneceği öngörülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Denizli İş Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 16.05.2005 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.